CAII PLINII SECVNDI NATVRALIS HITSORIAE LIBER .XIX.

In Quo Lini natura continentur & Mirabilia.

PROOEMIVM.

SYderum quoq; tempeſtatúq; ratio uel ĩperitis facili atq; ĩdubitato modo mõ
ſtrata eſt. Veꝝ quia.intelligentibus non minus conferunt rura deprehendẽ
do cælo q̃ ſyderalis ſciẽtia. Agro colẽdo ꝓximam multi hortorum curã fe
cere Nobis nõ ꝓtinus tranſire ad iſta tempeſtiuũ uidetur. Miramurq; quoſ
dã ſciẽtiæ gratia eruditiõis ſue gloriam ex his petentes tam multa preteriſſe
nulla mentiõe habita tot reꝝ ſponte cura ue proueniẽtiũ:præſertim cum pleriſq; earum pretio uſuq;
uitæ maior ẽt q̃ frugibus perhibeat auctoritas. Atq; ut a confeſſis ordinamur utilitatibus: queq; non
ſolum terras omnes:ueꝝ etiam maria repleuer:ſeritur:ac dici neq; ĩter fruges neq; inter hortẽſia po
teſt linum. ſed ĩ qua non occurrere uitæ parte. Quod ue miraculũ maius. Herbam eſſe quæ admoue
at ægyptũ italie:in tantum ut Galerius afreto ſicilie Alexandriam ſeptima die peruenerit. Babillus
ſexta:ambo ꝑfecti. Aeſtate uero ꝓxima Valerius Marianus ex pretoriis ſenatoribus a puteolis nono
die leniſſimo flatu:Hærbã eſſe q̃ gadis Herculis colũnas ſeptimo die hoſtiam afferat:& citeriorẽ hi
ſpaniã quarto prouintiã narbonenſem tertio africã altero. Quod etiam moliſſimo flatu cõtingit. C.
Facco legato. Vibii Criſpi proconſulis. Audax uita. ſceleꝝ plena. aliquid ſeri:ut uẽtos ꝓcellaſq; reci
piat. Et paꝝ eſſe fluctibus ſolis uehi. iam uero nec uela ſatis eẽ maiora nauigiis. Sed quãuis amplitu
dini antẽnaꝝ ſingule arbores ſufficiant:ſup eas tamẽ addi uellorũ alia uella. præterq; alia in proris &
alia in pupibus pandi ac tot modis ꝓuocari mortẽ. Deniq; tam paruo ſemie naſci quod orbẽ terraꝝ
ultro citroq; portet:tã gracili auena:tam nõ alte a terra tolli neq; id uiribus ſuis necti:ſed paſſum tu
ſumq; & in molitiẽ lane coactũ iniuria naturæ:ac ſũma audacia:& quo peruenire nulla execratio ſuffi
cit contra inuentorẽ dictũ ſuo loco anobis:cui ſatis nõ fuit hoiem ĩ terra mori niſi periret & inſepul
tus. At nos priore libro hymbres & flatus cauendos frugũ cã uictuſq; præmonebamus. Ecce ſerit ho
minis manu:merit eiuſdẽ hois ĩgenio quod uentos in mari optet. præterea ut ſciamus fauiſſe pœnas
nihil gignitur facilius. Vt ſentiamus nolente id fieri natura:urit agrum:deterioremq; ipſum facit.

De lini ſatione:& generibus eius:& quomodo perficiatur:& de mappis & lino non ardente:&
quando primum in tehatris uella. Cap. i.

FEritur ſabuloſis locis maxie:unoque ſulco:nec magis feſtinat aliud. Vere ſatum æſtate uel
litur:& hãc quoq; terre iniuria facit. ignoſcat tamẽ aliquis ægypto ſerenti:ut arabie idæq;
merces apportet:ita ne & galie cenſent hoc. reditu. Mõteſq; mari. oppoſitos eẽ nõ eſt ſatis
& a latere occeani obſtare ipſum qd uocant inane. Cadurci:caleti:ruteni:bituriges: ultimiq; hoium
exiſtimati morini ĩmo uero galiie uniuerſe uella texũt. iã qdẽ & tranſrhenani hoſtes. Nec pulchriorẽ
aliã ueſtẽ eorum fœmine nouere:Qua ammonitione ſuccurrit quod. M. Varro tradit in ſeranorum
familia gentiliũ eſſe fœminas linea ueſte nõ uti. in germania ãt defoſſi & ſub terra id opus agũt. Simi
liter ĩ italia rõne alia Nam inter padum ticinũque ãnes:ſubiacent abiterna. in europa lino palma ſe
cũda. in uicino. n. halionis capeſſunt retouina. et ĩ emilia uia fauentina candore. Halionis ſemper cru
dis fauentina preferuntur. Retouinis tenuitas ſumma denſita ſq;. Candor æque ut fauentinis: ſed la
nugo nulla. Quod apud apud alios gratiã apud alios offenſionem habet. Neruoſitas filo æqualior
Araneis pene q̃ coroneis:tinnituſque cũ dẽte libeat experiri. ideo duplex q̃ cæteris precium & hiſpania citeri
or habet. ſplẽdorẽ lini ꝑcipuum torrentis:in quo pollitur natura:quĩ adluit terraconem. et tenuitas
mira id primũ carbaſis repertis. Nã dubium ex eadem hiſpania zoelicum uenit in italiam plagis uti
liſſimũ. Ciuitas ea gallaciæ & oceano propinqua. eſt ſua gloria & ĩ cumano ĩ cãpania ad piſcium &
alitum capturã. eadem & plagis materia. Neque. n. miores cũctis animalibus inſidias:qua nobiſmetip
ſis lino tendimus. ſed cumãe plage cõcidũt apros. & he caſſes ue aſperi ferri aciem conuincunt. Vidi
muſq; iã tante tenuitatis aut annulũ hominis cum epidromibus tranſirent:uno portante multitudi
nem qua ſaltus cigerentur. Nec id maxime mirum:ſed ſingula earum ſtamia centeno quinquageno
filo cõſtãte. ſicut paulo ante:iunio Lupo q in præfectura ægypti obiit. Mirẽtur hoc ignorãtes in ægy
ptii quondã regis quẽ. Amaſyn uocãt thorace:in rhodioꝝ ĩſula oſtendi in tẽplo Mineruæ:ccclxv. fi
lis ſingula fila cõſtare. Quod exemplum per ſe expertum nuper tomæ prodidit. Mutianus ter conſul
puaſque iã eius reliquas ſupereſſe hac experientiũ iniuria. italia ex deliginis etiãnũ linis honorem ha
Tenicum bet ſed fullonũ tantum ĩ uſu. nullum eſt candidus lane ue ſimilius ſicut in culcitris precipuam glori
am cadurci optinẽt. Galliarum hoc ad tomenta pariter inuentum. italie quidem mos etiam nũc du
rat ĩ appelatiõe ſtramenti. Aegypto lino miniũ firmitatis:plurimum lucri. Quatuor ibi genera. Tani
cum. ac peluſiacum:buticum. tentiriticum:cum regionũ nominibus in quibus naſcuntur. Superior